

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI VA MAKTAB DASTURLARIDAGI IZCHILLI

Nizomiy nomidagi TDPU, Maktabgacha ta'lim fakulteti.
Mualliflar: N.M. Kayumova, G. Jumoqova, SH. Nasimova

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim va maktab dasturlari o'rtasidagi izchillik bolalarning intellektual va psixologik rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada ushbu izchillikning pedagogik asoslari, mavjud muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari tahlil qilinadi. Shuningdek, xalqaro tajribalar ham o'rganilib, ularni mahalliy ta'lim tizimiga integratsiya qilish imkoniyatlari muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, maktab dasturi, pedagogik izchillik, innovatsion metodlar, integratsiyalashgan yondashuv.

Kirish: Maktabgacha ta'lim va boshlang'ich maktab dasturlarining izchilligi bolalarning bilim olish jarayonida muhim omillardan biri hisoblanadi. Bu jarayonda uzluksizlikni ta'minlash, bolaning maktabga tayyorlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Izchillikni ta'minlash uchun ta'lim dasturlarini bir-biriga uyg'unlashtirish, pedagogik yondashuvlarni takomillashtirish zarur.

Izchillikni ta'minlash usullari

1. **Pedagogik metodlarning uyg'unligi** – maktabgacha ta'lim va boshlang'ich sinf pedagogik yondashuvlarini moslashtirish.
2. **Boshlang'ich bilim va ko'nikmalarni rivojlantirish** – maktabgacha yoshdagi bolalar uchun tayyorlov dasturlarini ishlab chiqish.
3. **Ota-onalar va pedagoglar hamkorligi** – bolaning maktabga tayyorlanishini yaxshilash uchun oilaviy ta'lim bilan bog'liq strategiyalarni takomillashtirish.
4. **Innovatsion o'quv metodlarini qo'llash** – bolalarning o'quv jarayoniga qiziqishini oshirish uchun o'yinli va interfaol metodlardan foydalanish.

Pedagogik innovatsiyalar

- **Kompetensiyaviy yondashuv** – bolaning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladigan metodlarni ishlab chiqish.
- **Fanlararo integratsiya** – turli fanlar o'rtasidagi bog'liqlikni shakllantirish orqali bilimlarni samarali yetkazish.
- **O'yin texnologiyalaridan foydalanish** – bolalarning qiziqishini oshirib, o'zlashtirish darajasini yuqori qilish.

Xalqaro tajriba Ilg'or mamlakatlarda, xususan, Finlyandiya va Yaponiya ta'lim tizimlarida maktabgacha ta'lim va boshlang'ich maktab dasturlarining izchilligi samarali yo'lga qo'yilgan. O'zbekiston ta'lim tizimi uchun ushbu tajribalarni mahalliy sharoitga mos ravishda tatbiq etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa va tavsiyalar Maktabgacha ta'lim va maktab dasturlarining izchilligini ta'minlash bolalarning kelajakdagi o'quv yutuqlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, ta'lim dasturlarini yanada uyg'unlashtirish, pedagogik metodlarni innovatsion yondashuvlar bilan boyitish va ota-onalar hamkorligini mustahkamlash tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Kayumova, N. M. (2022, noyabr). Maktabgacha ta'lim muassasasi direktori faoliyatining funksional mas'uliyatlari. "Ilmiy taraqqiyot davri" xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari, 1(3), 102-107-betlar.
2. Kayumova, N. M., & Roziyeva, M. M. Oilaning milliy merosdagi xalq pedagogikasidagi axloqiy va ma'naviy ta'limdagi roli. "Uchinchi Renessans davrida maktabgacha ta'lim va tarbiyaning roli" ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari, 102-104-betlar.
3. Kayumova, N. M., & Bazarbayeva, Z. O. (2023, oktabr). Bolalar nutqi psixologik va pedagogik muammo sifatida. "Fan, amaliyot va ta'limdagi innovatsion tendensiyalar" xalqaro ilmiy konferensiyasi materiallari, 2(8), 68-73-betlar.
5. Kayumova, N. M. (2023). Maktabgacha ta'lim muassasalari va oilada milliy qadriyatlar ruhida bolalarni tarbiyalash. Zamonaviy ilmiy tadqiqotlar xalqaro ilmiy jurnali, 1(6), 33-38-betlar.
6. Kayumova, N. M., & Turg'unova, M. R. (2023, yanvar). "Birinchi qadam" davlat ta'lim dasturi maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'limiy jarayonlarni tashkil etishda. Xalqaro konferensiyalar, 1(2), 609-612-betlar.
7. Kayumova, N. M., & Turg'unova, M. R. (2023, yanvar). Pedagoglarning malaka va mahorati orqali maktabgacha ta'lim sifatini oshirish. Xalqaro konferensiyalar, 1(2), 605-608-betlar.
8. Kayumova, N. M., & Murodxo'jaeva, Z. M. (2023, yanvar). Pedagoglarning ijodiy faoliyatini tashkil etishda kreativ yondashuvlar. Xalqaro konferensiyalar, 1(2), 601-604-betlar.
9. Kayumova, N. M., & Yakubova, Z. Z. (2021). Maktabgacha ta'lim – bilimli va madaniyatli shaxsni shakllantirish vositasi sifatida. "XXI asrda fan, madaniyat va IT konteksti" xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari, 92-95-betlar.
10. Kayumova, N. M. (2019). ESP sinflarida ingliz tilini o'qitish xususiyatlari. Zamonaviy ilmiy tadqiqotlar, 128-bet.
11. Kayumova, N. M., & Pirmuxamedova, M. E. (2019). Maktabgacha ta'lim muassasasi rahbari va uning funksional majburiyatlari. "Zamonaviy ta'lim muammolari: tajriba va innovatsiyalar" jurnali, 42-bet.